

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

20 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecători

Covalenco Elena

Diaconu Iurie

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către avocatul Slabu Viorel în numele inculpaților Varvarici Alexandru și Rotaru Aurel, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2017 și a sentinței Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași din 30 mai 2017, în cauza penală privindu-i pe,

Varvarici Alexandru Xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat r-nul Xxxxx s. Xxxxx

și

Rotaru Aurel Xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat r-nul Xxxxx s. Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. *prima instanță*: 03.04.2017-30.05.2017
2. *instanța de apel*: 19.06.2017-28.09.2017
3. *instanța de recurs*: 23.11.2017 - 20.12.2017

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași din 30 mai 2017, în procedura judecării pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, Varvarici Alexandru Xxxxx și Rotaru Aurel Xxxxx, au fost recunoscuți vinovați și condamnați în baza art. 189 alin. (2) lit. b) Cod penal, la câte 3 ani 4 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu amendă în mărime de 637 unități convenționale, ce constituie suma de 31.850 lei, fiecare.

A fost încasat în mod solidar de la Varvarici Alexandru Xxxxx, Rotaru Aurel Xxxxx și Mantea Vitalie Xxxxx în beneficiul lui Chiriac Gheorghe, prejudiciul moral în sumă de 10.000 lei

Prin aceeași sentință a fost condamnat și Mantea Vitalie, în privința căruia hotărârile judecătorești nu se contestă în ordine de recurs.

2. Potrivit sentinței, s-a constatat că, Varvarici A., prin înțelegere prealabilă cu Mantea V. și Rotaru A., la data de 29 ianuarie 2017, în jurul orei 20.00, l-au stopat forțat cu alte două automobile de model BMW și Opel Astra, prin blocarea automobilului personal a lui Chiriac Gheorghe, de model Volkswagen Golf cu n/î

XXXXX, în or. Călărași, str. Ștefan cel Mare 12, apoi forțat au deschis ușa și apucându-l de geacă l-au scos afară din automobil, urmare cărui fapt l-au amenințat cu distrugerea automobilului și cu violența fizică, în cazul în care, nu o să-i transmită lui Rîbalca Valeriu suma de 400 euro, până la 07 februarie 2017. Ulterior, la 08 februarie 2017, în jurul orei 20.16, victima a fost apelat telefonic de către Mantea V. și amenințat cu violență fizică, fiindu-i cerut să-i transmită suma de 500 euro, din motiv că nu s-a conformat primei cerințe, iar la data de 06.03.2017 în or. Călărași, str. Alexandru cel Bun în apropiere cu localul „La Ionel”, continuându-și acțiunile criminale au fost surprinși în flagrant când estorcau banii de la victimă.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, fapta inculpaților Varvarici A. și Rotaru A. a fost calificată *de drept* în baza art. 189 alin. (2) lit. b) Cod penal și anume –*santajul, adică cererea de a transmite bunurile proprietarului, amenințând cu violență persoana, săvârșit de mai multe persoane.*

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

3.1 Avocatul Slabu V. în numele inculpaților Rotaru A. și Varvarici A., prin care a solicitat casarea parțială a acesteia în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit de prima instanță, prin care lui Rotaru A. și Varvarici A. să le fie aplicată o pedeapsă neprivativă de libertate cu suspendarea condiționată a executării acesteia, conform art. 90 Cod penal.

În motivarea apelurilor declarate a invocat, că:

- la individualizarea pedepsei instanța nu a ținut cont de prevederile art. 75 Cod penal;

- inculpații au recunoscut vina, au achitat părții vătămate prejudiciul cauzat, ultima declarând că nu are careva pretenții față de inculpat, sunt căsătoriți și au la întreținere fiecare câte un copil minor, antecedentele penale sunt stinse, la locul de trai se caracterizează pozitiv.

3.2 Avocatul Tetelea M. în numele inculpatului Mantea V., prin care a solicitat casarea parțială a acesteia rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit de prima instanță, prin care lui Mantea V. să-i fie aplicată o pedeapsă neprivativă de libertate cu suspendarea condiționată a executării acesteia, conform art. 90 Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2017, au fost respinse ca nefondate apelurile declarate și menținută sentința.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat, că prima instanță corect a stabilit starea de fapt, acțiunile inculpaților just fiind încadrate în baza art. art. 189 alin. (2) lit. b) Cod penal.

Verificând corectitudinea individualizării pedepsei penale stabilite în privința inculpaților, instanța de apel a constatat, că prima instanță corect a individualizat pedeapsa penală, acordând deplină eficiență prevederilor art. art. 6, 7, 61, 75, 76, 77 Cod penal, și art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, stabilindu-se o pedeapsă echitabilă pentru fapta comisă.

Instanța de apel a respins alegațiile apelanților privind stabilirea unei pedepse neprivative de libertate în privința inculpaților, dat fiind faptul că dâșii și-au recunoscut vina și se căiesc de cele săvârșite, întrucât toate aceste circumstanțe deja au fost luate în considerare de către prima instanță la individualizarea pedepsei.

Totodată, instanța de apel din examinarea condițiilor în care poate fi acordată suspendarea executării pedepsei, a reținut că aceasta nu este un drept al inculpatului, ci o facultate, pe care instanța de judecată este liberă să aprecieze dacă este sau nu cazul să o acorde.

La fel, în viziunea instanței de apel, prima instanță și-a motivat soluția privind oportunitatea aplicării unei pedepse mai blânde inculpaților, soluție, pe care instanța de apel a însușit-o pe deplin și a cărei reluare nu se mai impune.

6. Hotărârile judecătorești sunt atacate cu recursuri ordinare de către avocatul Slabu V. în numele inculpaților Varvarici A. și Rotaru A., prin care solicită casarea acestora, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpaților să le fie aplicată o pedeapsă neprivativă de libertate, conform prevederilor art. 90 Cod penal.

În motivarea recursurilor invocă:

- la individualizarea pedepsei instanțele nu au ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal;

- Varvarici A. și Rotaru A., au recunoscut vina integral, solicitând examinarea cauzei în procedura judecării pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, antecedentele penale sunt stinse, se caracterizează satisfăcător, au loc permanent de trai, se căiesc sincer de cele comise, circumstanțe agravante nu au fost stabilite, dar ca circumstanțe atenuante au fost constatate recunoașterea vinei și căința sinceră;

- inculpații sunt căsătoriți, au fiecare câte un copil minor la întreținere, nu se află la evidența medicului psihiatru sau narcolog, pentru prima dată au săvârșit o infracțiune gravă pentru care legea permite aplicarea art. 90 Cod penal.

În drept, recurentul își întemeiază recursurile declarate în baza art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursurilor declarate, solicitând de a le respinge ca inadmisibile, cu menținerea hotărârii atacate. La stabilirea pedepsei instanțele s-au condus de principiile generale de aplicare a pedepsei, precum și de criteriile generale de individualizare a pedepsei prevăzute de art. 75 Cod penal. Aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare reală este pe măsura materialului probant și corespunde prevederilor legale în acest sens, considerând că această pedeapsă v-a atinge pe deplin scopurile pedepsei penale.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestora, ca fiind vădit neîntemeiate, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva

hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că argumentele invocate în recurs sânt vădit neîntemeiate.

Reieșind din conținutul recursurilor, avocatul invocă ca temei de casare a hotărârii instanței de apel, prevederile pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală ce prevede că, *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

În același timp, Colegiul penal constată din recursurilor declarate, că avocatul, de asemenea nu contestă starea de fapt stabilită de instanțele de judecată și nici încadrarea juridică a acțiunii săvârșite, însă critică hotărârea dată în partea pedepsei aplicate și anume consideră că aceasta este prea aspră, solicitând aplicarea unei pedepse neprivative de libertate, cu aplicarea art. 90 Cod penal, în privința lui Varvarici A. și Rotaru A.

Analizând temeiul de casare invocat, în raport cu circumstanțele și lucrările dosarului, Colegiului penal consideră, că în prezenta speța acesta nu și-a găsit confirmarea la examinarea recursurilor declarate, deoarece instanțele de fond și-au motivat întemeiat soluțiile adoptate, acordând deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal, la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei inculpaților, stabilite conform sancțiunii articolului imputat acestora, ținând cont și de dispozițiile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, astfel, în sprijinul statuării respective se relevă următoarele.

În primul rând, instanța de recurs remarcă, că în cazul săvârșirii unei infracțiuni instanța de judecată este singură în măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis această infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Colegiul penal reține, că inculpații Varvarici A. și Rotaru A. au fost trimiși în judecată pentru săvârșirea unei infracțiuni contra patrimoniului, prevăzută de art. 189 alin. (2) lit. b) Cod penal, cauza fiind examinată în procedura judecării pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, în acest caz, trebuie luate în vedere, în egală măsură persoana inculpaților și respectiv, reeducarea și reintegrarea lor socială, cât și dimensiunea fenomenului infracțional, și așteptările societății față de mecanismul justiției penale, pentru a realiza o proporționalitate reală între aceste aspecte.

De menționat este acel fapt, că infracțiunea prevăzută de art. 189 alin. (2) lit. b) Cod penal, se clasifică conform art. 16 Cod penal, ca infracțiune gravă.

Colegiul notează, că instanțele de judecată trebuie să asigure aplicarea măsurilor aspre de pedeapsă față de persoanele adulte care au săvârșit infracțiuni grave, deosebit de grave și excepțional de grave (*pct. 17 a Hotărârii Plenului CSJ a RM nr. 8 din 11.11.2013 cu privire la unele chestiuni ce vizează individualizarea pedepsei penale*).

Sanctiunea art. 189 alin. (2) lit. b) Cod penal, prevede pedeapsa închisorii de la 5 la 7 ani cu amendă în mărime de la 850 la 1.350 unități convenționale. În conformitate cu alin. (8) art. 364¹ Cod de procedură penală, prin reducerea limitelor minime și maxime de pedeapsă cu o treime, se stabilește noua limită minimă și maximă de pedeapsă sub formă de închisoare, care este de la 3 ani și 4 luni la 4 ani și 8 luni. Astfel, pedeapsa aplicată inculpaților Varvarici A. și Rotaru A. de 3 ani 4 luni închisoare, se încadrează în limitele sancțiunii normelor penale date, conform noilor limite stabilite.

Conform alin. (1) art. 75 Cod penal, persoanei recunoscută vinovată de săvârșirea unei infracțiuni, inclusiv prin procedura de judecare în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea Specială a prezentului Cod și în conformitate cu dispozițiile Părții Generale a Codului penal, aplicate prin prisma prevederilor alin. (8) art. 364¹ Cod de procedură penală. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată va ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează sau agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale acestuia.

Instanța de recurs statuează, că în prezenta cauză penală, instanțele de fond au ținut cont de faptul, că inculpații Varvarici A. și Rotaru A. au comis o infracțiune gravă cu intenție, sunt căsătoriți, au fiecare câte un copil minor la întreținere, la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află, la locul de trai sunt caracterizați satisfăcător, circumstanțe agravante nu au fost stabilite. Totodată, aceștia nu sunt la prima abatere de la lege, anterior fiind condamnați nu au pășit pe cale corijării și nu au făcut concluziile necesare.

Ținând cont, de prevederile legale enunțate mai sus, Colegiul penal consideră întemeiate motivele instanțelor de fond, că în prezenta cauză, nu s-au constatat circumstanțe ce ar justifica suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare în privința inculpaților Varvarici A. și Rotaru A., deoarece personalitatea acestora nu prezintă garanțiile unei conduite, ce ar permite instanței de judecată de a da dovadă de clemență. Astfel, pe lângă faptul că infracțiunea săvârșită de inculpați se clasifică ca una gravă, nu poate fi neglijată revendicarea anexată la materialele cauzei privind condamnările anterioare ale inculpaților în baza mai multor infracțiuni (f.d. 130-140 v. I). Astfel, cu toate că antecedentele penale sunt stinse, se atestă faptul că comiterea infracțiunilor, pentru inculpații Varvarici A. și Rotaru A., a devenit o deprindere, iar aplicarea pedepsei neprivative de libertate nu-și va produce efectul, pentru ca aceștia să-și facă concluziile necesare de a nu comite în continuare abateri de la prevederile legii penale.

Reieșind din circumstanțele expuse, Colegiul penal constată că instanța de apel a argumentat pe deplin motivele pentru care a aplicat inculpaților în baza art. 189 alin. (2) lit. b) Cod penal, pedeapsa reală cu închisoare, urmare a circumstanțelor expuse mai sus, din care considerent, instanța de recurs respinge ca neîntemeiate

afirmațiile avocatului, precum că instanțele de fond i-au aplicat inculpatului o pedeapsă prea aspră și că Varvarici A. și Rotaru A., pentru prima dată au săvârșit o infracțiune gravă pentru care legea permite aplicarea art. 90 Cod penal.

Ce ține de argumentul, precum că nu a fost reținut faptul că, Varvarici A. și Rotaru A., și-au recunoscut vina integral, atât în cadrul urmăririi penale, cât și în cadrul cercetării judecătorești, solicitând examinarea cauzei penale în procedura simplificată conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, se căiesc sincer de cele comise, Colegiul îl consideră nefondat, deoarece aceste circumstanțe au atras consecințele procedurii simplificate în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, în urma căreia au fost reduse cu o treime limitele pedepsei cu închisoare, prevăzută la articolul corespunzător din Partea specială a prezentului cod.

Cu referire la un alt motiv de critică din recursul avocatului prin care menționează, că inculpații nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru, au loc permanent de trai, instanța de recurs consideră, că împrejurările în cauză nu sunt suficiente pentru a răsturna soluția instanței de apel, deoarece nu diminuează cumva responsabilitatea pentru infracțiunea săvârșită, iar circumstanțele precum că inculpații sunt căsătoriți și au la întreținere fiecare câte un copil minor, au fost luate în considerație de către prima instanță, astfel fiind coborâtă pedeapsa închisorii până la limita minimă prevăzută la articolul corespunzător din Partea specială a prezentului cod, ținând cont și de prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

Totodată, Colegiul penal specifică că potrivit alin. (1) art. 90 Cod penal, *dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numai de cât în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă.* Așa dar, din conținutul normei enunțate, rezultă că instanța de judecată poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei, în caz că va considera necesar, adică din sensul acestei norme această prevedere poartă un caracter facultativ și nu unul imperativ.

În atare împrejurări, Colegiului penal consideră, că instanțele de fond au aplicat inculpaților Varvarici A. și Rotaru A., o pedeapsă echitabilă și conformă prevederilor legale, luând în considerație toate criteriile generale de individualizare a pedepsei, iar modalitatea de executare a acesteia stabilită în sarcina inculpaților, a fost individualizată corect și în așa fel, încât aceștia să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare.

Față de cele ce preced, Colegiul penal consideră că pedeapsa individualizată de instanțele de fond, răspunde atât principiului proporționalității, cât și scopului prevăzut în art. 61 alin. (2) Cod penal, de restabilire a echității sociale, corectare a

inculpaților, precum și de prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea acestora, cât și a altor persoane.

Din acest punct de vedere se conchide, că de fapt, în cauză nu s-a comis eroarea de drept prevăzută în pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, deci, nu persistă temei de casare a soluției adoptate de instanța de apel, iar pedeapsa stabilită inculpaților Varvarici A. și Rotaru A., a fost aplicată în limitele legii, din care considerente se dispune inadmisibilitatea recursurilor declarate, ca fiind vădit neîntemeiate.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (1)-(2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către avocatul Slabu Viorel în numele inculpaților Varvarici Alexandru și Rotaru Aurel, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2017, în cauza penală privindu-i pe **Varvarici Alexandru Xxxxx** și **Rotaru Aurel Xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la data de 17 ianuarie 2018.

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecător

Covalenco Elena

Judecător

Diaconu Iurie